

Όπως γνωρίζουν οι αναγνώστες της «Βραδυνης» από την «Ιστορία της Αμερικής», που έδημοσιεύθη το περασμένο καλοκαίρι, το κοινωνικό χάσμα μεταξύ λευκών και μαύρων εξακολουθεί να υφίσταται στις Ηνωμένες Πολιτείες. Χάσμα αυστηρώς κοινωνικό που διαβίει από την πραγματική κατάσταση. Έπειδή συνταγματικώς και νομικώς, δεν υφίσταται καμιά απόλυτως διάκρισις μεταξύ των δύο χρωμάτων. Αίτια του χάσματος είναι η βιολογική κατωτερότης της μαύρης φυλής. Δεν χρειάζονται ιδιαίτερες μελέτες για να καταλάβουμε αυτή την αλήθεια, έμεις οι λευκοί. Η στοιχειώδης παρατήρησις και το ένστικτο άρκούν να μάς πείσουν ότι ανήκουμε σε δύο βιολογικούς κόσμους χωριστούς...

Είνε αδύνατο σ' ένα λευκό να συνεννοηθώ πνευματικώς και ψυχικώς μ' ένα μαύρο. Πιο πολύ ακόμα αδύνατο είναι σ' ένα λευκό να έρωτευθώ ένα μαύρο του έτερου φύλου. Δεν μιλάω, φυσικά, δια τούς σεξουαλικά διαστραμμένους λευκούς, όπόταν δεν πρόκειται για «έρωτα», αλλά για κάτι άλλο.

Πιθανόν, ό παραπάνω κανών να έχη εξαιρέσεις. Ίσως να υπάρχουν μερικοί μαύροι που να διακρίνονται για πολλά της ψυχής και πνεύματος. Άλλα ό κανών, είναι κανών. Καί σαν βιολογικός είναι άτράνταχτος.

Όπως είναι φυσικό, ό βιολογικός αυτός κανών έχη κοινωνικόν αντίκτυπο. Σ' όλα τα μέρη της ύφης, όπου όπου συγκατοικούν οι δύο φυλές, οι λευκοί δεν έρχονται σε γενικώτερη έπιμιξία με τούς μαύρους. Διάφοροι ιστορικοί λόγοι κάνουν όσα τε το παγκόσμιο αυτό φαινόμενο να είναι πιο έντονο στις Ηνωμένες Πολιτείες. Κι' ακόμα πιο έντονο στις Πολιτείες του Νότου. Εκεί, οι λευκοί θεωρούν τον μαύρο σαν κτήνος και του φέρονται με την έσχάτη απανθρωπία. Κατάστασις άδίκη, που πρέπει όπωσδήποτε να διορθωθώ. Καί σιγά - σιγά θα διορθωθώ, όταν λείψουν οι παλιές προκαταλήψεις. Καί οι λευκοί παραδεχθούν να δώσουν στους μαύρους και νομική θέσι ανάλογη με τη βιολογική τους.

Αν ό κ.κ. Ντ, Ουζώ και Γκάου περιόριζαν το θέμα τους μέσα στην παραπάνω έπιστημονικήν πραγματικότητα, δεν θα διαφωναύσαμαζί τους. Απεναντίας θα δρονταφωναύσα πώς είναι απανθρώπως άάρδαρο να μη μπορώ ό μαύρος να φάη στο έστιατόριο των λευκών, να ταξιδέψω στο θαλάσσιό του, να πάω στον κινηματογράφο του, να μπήω στη Βιβλιοθήκη του κτλ. Θα προχωρούσα ακόμα πιο πολύ. Καί θα έλεγα πώς είναι άαρβάρως απάνθρωπο, όχι να λυντασέρεται αλλά και άπλως να ένοχλήται ένα μαύρος, έπειδή μιιά σεξουαλικά άνισόρροπη λευκή θέλησε κτλ.

Άλλά οι κ.κ. Ντ' Ουζώ και Γκάου, φαίνονται να πιστεύουν πώς δεν υπάρχει βιολογική διαφορά μεταξύ λευκής και μαύρης φυλής, αλλά μόνον κοινωνικές προκαταλήψεις. Για να πείσουν το θεατή, παρουσιάζουν έπί σκηνής ένα μαύρο έξυπνότατο, γενναϊότατο, τιμιώτατο, πολύ μορφωμένο, με πλούσιο ψυχικό κόσμο, πνεύμα έκλεπτισμένο κτλ. και γενικώς άνώτερο άπό την πλειοψηφία των λευκών. Καί όποτίθεται πώς αυτός ό μαύρος, αντιπροσωπεύει τις βιολογικές ιδιότητες όλόκληρης της μαύρης φυλής...

Αυτό και μόνο το γεγονός, μάς καθιστά όποπο την πρόθεσι των συγγραφέων. Ός γνωστόν, η θεωρία περί βιολογικής ισότητος των φυλών, έχαλωθή εις τα χαλκεία της Μόσχας.... Κατά τ' άλλα, το έργο είναι κατασκευασμένο με μεγάλη τέχνη. Τόση τέχνη, που ό θεατής συχωρεί πολλές άπιθανότητες και πολλά άψυχολόγητα εύρηματα.

Εκείνο που πραγματικά άξίζει είναι η έρμηνεία του θιάσου του Ρέξ Σπανίως είδωμε τόσο καλοπαιγμένο έργο. Ό Γιώργος Παππάς, κρατάει θαυμάσια το ρόλο του. Ό Λάμπρος Κωνσταντάρας εξέλίσσεται πεί ήθεποιό άξιας. Ό Μάνος Κατρά-

Η λύπη μας πού, στη μουσική της Κρατικής Όρχηστρας αυτή την Κυριακή, δεν έλαβε μέρος η έξοχη εκείνη Γαλλίδα πιανίστα κ. Μαντελέν ντε Βαλμαλέτ — όπως είχε άναγγελθώ — άντισταθμίσθηκε με τη χαρά της έμφανίσεως ενός νέου πιανίστα, του κ. Άχιλλέως Κολάση πού, υπό την προσεκτική και άληθινά έμπνευσμένη όδηγία και συνοδεία του κ. Λυκούδη και της όρχηστρας, έπαιξε τις Συμφωνικές Παραλλαγές του Σαίζαρ Φράνκ. Γιατί είναι μιιά χαρά να βλέπης καινούργια έλληνικά ταλέντα. Καί ό κ. Άχιλλεύς Κολάσης είναι ένα άληθινά έξαιρετικό ταλέντο, με μεγάλη μουσικότητα και σκέψη με γερή αίσθησι του ρυθμού και της ήχητικότητας. Έρμήνευσε τις θείες αυτές σελίδες του Φράνκ με καρδιά και εύγενικό αίσθημα, άγγιξε την έσώτερη σκέψη του συνθέτη. Τα άποθεωτικά χειροκροτήματα του κοινού, άς μην παραπλανήσουν όμως τον νεαρό πιανίστα άπό το δρόμο του. Χρειάζεται ακόμα μελέτη και αυτοσυγκέντρωσι. Τέτοια ταλέντα χρειάζονται και άξίζουν κάποια βοήθεια. Δεν υπάρχει τάχα κανένας Έλληνας φιλόμουσος, κανένα μουσικό ίδρυμα που να εξασφάλιση μιιά ύποτροφία στο έξωτερικό, στον Άχιλλέα Κολάση;

Στο ίδιο πρόγραμμα ό κ. Λυκούδης μάς χάρισε μιιά ώραία έρμηνεία της Είσαγωγής της «Εύρυάνθης» του Βέμπερ και για μιιά φορά ακόμα μάς μετέφερε σε ωραίους ποιητικούς κόσμους με τα «Πρελούδια» του Λίστ που άπέδωσε με το πιο θερμό αίσθημα. Την ίδια έπιτυχία σημείωσε ό αρχιμουσικός μας με την Ποιμενική Συμφωνία του Μπετόβεν, δοσμένη με ώραία διαύγεια, ακρίβεια και ίσορροπία και καλλορρυθμισμένα χρώματα.

Η κ. ντε Βαλμαλέτ στο δεύτερο ρεσιτάλ της μάς έδωσε μιιά σειρά άπό έργα Σοπέν και την Σονάτα του Λίστ. Έδωσε ένα Σοπέν άρρενωπό, χωρίς περιττές έκζητήσεις, κι' ως τόσο κάθε της έρμηνεία ήταν γεμάτη εύαισθησία και ποιήσι. Θυμάμαι ιδιαίτερα τις «Έκκοσσαίζ» και την «Μπερσέζ» όπου η ήχητικότητα της καλλιτέχνης έφθασε τη μαγεία. Πόση πληρότης και πόσο χρώμα, πόση ποικιλία χρώματος, στα «πιανίσσιμί» της... Με την «Πολωνάιζ» (λα ύφεσις), την χιλιοπαιγμένη και Χιλιόδασα-

της κυριαρχεί στη σκηνή. Η Βασούλα Μανωλίδου έρμηνεύει άμειπτα ένα ρόλο που προσδιορίζει την ιδιοσυγκρασία της. Η Λέλα Χατζή αργύρη ξεπέρασε τον έαυτο της και με κατέπληξε. Η Άννα Ραφτοπούλου συμπληρώνει θαυμάσια το σύνολο. Μόνον ό κ. Μορίδης είναι περισσότερο ύπερβολικός άπ' ότι χρειάζεται.

Μ. ΚΑΡΑΓΑΤΣΗΣ